DOMNIA—SA PREACINSTITUL ELEFANT
RUDYARD KIPLING

Dacă nu vrei să te calce—n picioare,
Ai face mai bine să te—ntorci de—ndată
Căci boii merg doi cîte doi,
Doi cîte doi merg boii ;
Boii merg doi cîte doi,
Iar elefanţii aduc tunurile !
Hei ! Daa !

Tunuri mari, uriaşe, negre namile ;
Zdruncinate, zgîlţîite încolo şi—ncoace;
Toate mari ca şalupele remorcate,
Blestemate bombarde late—n culată şi—opace,

Cîntec ostăşesc

Cît priveşte veracitatea povestirii acesteia, n—ar trebui să existe nici un fel de îndoială, deoarece mi—a fost spusă de către Mulvaney, în spatele cantonamentului elefanţilor, într—o seară caldă pe cînd scosesem cîinii la plimbare. Cei doisprezece elefanţi ai guvernămîntului se legănau legaţi de pari în faţa uriaşelor grajduri cu pereţi de lut (cîte o boltă, tot atît de largă ca bolta unui pod, pentru fiecare neastîmpărat animal), iar *mahuţii*[1] pregăteau cina. Cînd şi cînd, cîte un animal mai tînăr, adulmecînd izul de turte, scîncea ; atunci copilaşii goi, ataşaţi cantonamentului elefanţilor, îşi făceau apariţia pe drumeag păşind ţanţoşi, strigînd şi poruncind tăcere, ori săltîndu—se pe vîrful picioarelor loveau lacomele trompe. Drept care elefanţii se prefăceau a fi profund interesaţi în a—şi turna colb pe cap, dar de îndată ce plecau copiii, legănarea, foiala şi mormăitul reîncepeau.

Amurgul trăgea să moară, şi elefanţii profilau legănatele mişcări ale unor trupuri cu desavîrşire negre pe singura fîşie de—un roşu—trandafiriu, vizibilă pe geana joasă a cerului de culoarea prafului şi a cenuşii. Era la începutul sezonului cald, tocmai după ce trupele îmbrăcaseră uniforma albă, aşa că Mulvaney şi Ortheris arătau ca nişte strigoi umblînd în lăsarea serii. Learoyd plecase la altă cazarmă, să cumpere alifie de pucioasă pentru ultimul lui cîine bănuit de scabie, şi fusese îndeajuns de grijuliu să—şi

[1] Cornaci, conducători de elefanţi (în limba hindi).

pună coteţul de cîini la carantină, în dosul cuptorului care foloseşte drept crematoriu pentru cazurile de dalac.
—Ţie nu ţi—ar plăcea să ai scabie, aşa—i, mititico ? grăi Ortheris răsturnînd—o cu piciorul pe căţeluşa mea, un terier dolofan şi alb. Eşti fudulă nevoie mare, să ştii că da. Nici n—ai vrut să mă bagi în seamă, deunăzi, cînd mi te duceai acasă, de una singură în docar, aşa—i ? Şedeai pe capră ca o curvuliţă ce—mi eşti, Vulpiţă. Şi—acum ia mi—te du şi fă—mi—le pe namilele astea să strige „ne—am predat".
Arată—le tu ce ştii, Vulpiţă, hai !

Elefanţii nu pot suferi cîinii. Vulpiţa latră pînă nu mai putu în dreptul parilor şi, într—o clipă, toţi elefanţii începură a da din picioare, a schelălăi şi a se strînge laolaltă.
—Hei, soldaţilor, vorbi mînios un cornac, chemaţi—vă căţeaua. Sperie omenirea asta de elefanţi.
—Ciudaţi indivizi ! constată Ortheris gînditor. Le spun oameni, de parcă asta ar fi. Şi chiar asta şi sînt. Aşa că nici nu—i prea ciudat ce—a spus, dacă stai să te gîndeşti.

Vulpiţa se întoarse lătrînd tare şi voios, ca să arate că putea repeta scena dacă voia, şi se aciua între genunchii lui Ortheris, prinzînd a le zâmbi de sus cîinilor lui legitimi care nu cutezau să se repeadă la ea.
—Aţi văzut bateria, azi dimineaţă ? mă întrebă Ortheris.

Se, referea la nou sosita baterie de elefanţi ; altminteri ar fi spus doar „tunuri". Trei elefanţi înhămaţi în tandem trag de fiecare tun, şi cine n—a văzut piesele grele menite pentru obuze de patruzeci de funţi, duduind în urma uriaşului lor atelaj, apoi acela mai are încă de văzut ceva la viaţa lui. Elefantul—conducător se purtase foarte prost la defilare ; fusese scos din rînd, trimis în mod ruşinos acasă la el şi acum răcnea şi izbea pe unde nimerea cu trompa, la capătul şirului ; pildă de furie oarbă, neputincioasă. *Mahutul* său, ţinîndu—se departe de el ca de loviturile unui îmblăciu, se străduia să—l potolească.
—Ăsta—i nenorocitul care s—a făcut de baftă la defilare. E—n călduri, constată Ortheris, arătîndu—l cu degetul. Are să iasă un omor pe—aici, foarte curînd, şi—atunci poate c—are să scape şi va trebui să fim scoşi să—l împuşcăm, aşa cum s—a întîmplat cînd pe unul din elefanţii nu ştiu căruia din regii ăştia indigeni l—au apucat furiile căldurilor în iunie trecut. Precum şi sper c—are să fie cazul.
—Furii şi călduri pe dracu ! spuse Mulvaney dispreţuitor, de la locul său de odihnă deasupra unui vraf de aşternuturi uscate. Nu—i decît supărat foc că l—au înhămat. Pun rămăşag pe raniţa mea că e nou la tunuri ; şi că nu—i place să fie pus la tras greutăţi. Întrebaţi—l pe *mahut,* domnule.

L—am chemat pe bătrînul *cornac* cu barbă albă, care irosea o sumedenie de vorbe de alintare pe îmbufnatu—i pacient cu ochii roşii.
—Nu—i deloc în călduri, răspunse mînios omul, numai că i s—a terfelit onoarea. Oare bou ori catîr e elefantul ca să tragă—n jug pe brazdă ? Puterea lui e în creier — linişteşte—te, linişteşte—te, stăpîne. Nu din vina mea te—au pus azi de dimineaţă la jug ! Numai un elefant de neam prost se învoieşte a trage un tun, iar el e un *Kumeria* de pe Doon. A fost nevoie de un an şi de viaţa unui om pentru a—l învăţa la poveri. Ăia din artilerie l—au pus la atelajul de tunuri fiindcă unul din dobitoacele lor de neam prost începuse a şchiopăta. Nu—i de mirare că s—a mîniat şi că mai e şi acum furios.
—Ciudat ! Cît se poate de ciudat, zise Ortheris. Dar zău că mînios mai e ! Ia gîndiţi—vă ce—ar fi, dacă ar scăpa din lanţ.

Mulvaney dădu să vorbească, dar deodată se opri şi întrebă pe *mahut* ce s—ar întâmpla dacă s—ar rupe lanţul legat de piciorul elefantului.
—Dumnezeu ştie. Dumnezeul care a făcut elefanţii ştie, răspunse cu simplitate cel întrebat. În starea lui de acum, s—ar putea să vă omoare pe tustrei, ori să fugă în lumea largă pînă ce i se va potoli furia. Pe mine nu m—ar omorî, decît dacă ar fi apucat de nebunia căldurilor. Atunci m—ar omorî cel dintîi, pentru că mă iubeşte. Ăsta—i obiceiul omenirii elefanţilor ; iar obiceiul nostru, al omenirii *mahuţilor,* se potriveşte de minune cu al lor în privinţa neroziei. Fiecare dintre noi se încrede în propriul său elefant, pînă ce propriul nostru elefant ne ucide. Alte caste se încred în femei, noi însă în elefanţi. Am văzut oameni care au înfruntat elefanţi turbaţi, şi totuşi au supravieţuit ; dar încă n—a apărut pe lumea asta bărbat născut din femeie care să fi făcut faţă unui preacinstit elefant apucat de călduri şi să mai fi trăit spre a povesti cum l—a îmblînzit. Dau îndeajuns dovadă de vitejie cei care se apropie de el cînd e în toane rele.

Am tradus. Apoi grăi Terence :
—Întrebaţi—l pe acest păgîn dacă a văzut vreodată un om care să fi îmblînzit un elefant, vreau să spun...

un alb.

—Odată, răspunse *mahutul*, am văzut un om călare pe—o asemenea mătăhăloasă fiară în oraşul Cawnpore; un om cu capul gol, un alb, lovindu—şi dobitocul în cap cu puşca. Se spunea că e apucat de cîrduri de draci ori că—i beat.

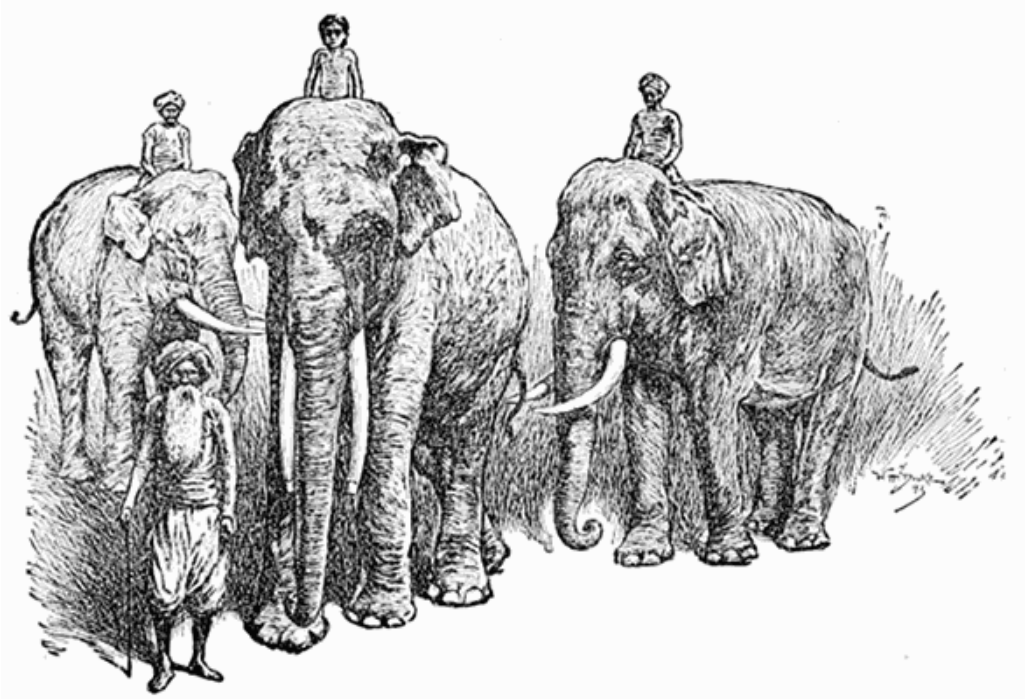

—Crezi că, treaz fiind, ar mai fi făcut—o ? Îl iscodi Mulvaney după ce—i tălmăcii răspunsul, în vreme ce elefantul înlănţuit se apucă să mugească.

—Din cîţi oameni fac umbră pămîntului ăstuia, există unul singur îndeajuns de ţicnit şi de nerod în stare să—i semene aceluia ! interveni Ortheris. Cînd s—a petrecut povestea asta, Mulvaney ?

—După spusele negrului ăsta, întîmplarea s—a petrecut la Cawnpore ; iar ţicnitul şi nerodul am fost eu — pe vremea, dacă vrei să ştii, a tinereţilor mele ; dar de întîmplat s—a întâmplat în chipul cel mai firesc cu putinţă, aşa cum un lucru duce la altul — eu şi elefantul, elefantul şi cu mine ; iar lupta între noi a fost, dintre toate, lucrul cel mai firesc.

— Aşa şi trebuie să fi fost, zise Ortheris. Numai că — pe cît se vede — erai poate mai pilit ca de obicei. Ai făcut tu parcă o ispravă de pomină cu un elefant, despre care mi se pare că ştiu ; dar de ce nu ne—ai povestit niciodată despre cealaltă ispravă ?

—Pentru că, dacă nu l—ai fi auzit pe negrul ăsta spunînd de la sine ce a spus, m—ai fi făcut de mincinos, Stanley băiete, şi atunci m—aş fi socotit obligat dar şi deosebit de bucuros să—ţi ard o mamă de bătaie. Tu n—ai decît un cusur, prichindelule, şi anume pe acela de a crede că ştii toate cele cîte—s în lume, ba încă şi ceva pe deasupra. E un cusur care a dus de rîpă vreo cîţiva ofiţeri sub ordinele cărora m—am aflat, fără a mai pomeni, cu excepţia a doi dintre ei, de toţi băieţii din care am încercat să fac eu ostaşi.

—Ia te uită, zise Ortheris zburlindu—se, şi cine or fi, mă rog, cei doi îngeraşi de care pomenişi ?

—Unul am fost eu, chiar eu, zise cu un zîmbet pe care întunericul nu l—a putut ascunde ; iar celălalt — avînd în vedere că nefiind aici nu—i nici un păcat să vorbim despre el — celălalt e Jock.

—Jock ăsta nu—i decît o şiră de fîn cu pantaloni. În orice caz aşa se poartă, ca o şiră de fîn ; şi nici de la o sută de metri nu poate trage într—una. S—a născut pe—o şiră şi să n—am eu parte de noroc, dacă n—o şi muri sub vreuna, fiindcă nu—i în stare să spună ce doreşte într—un grai de oameni care nu amestecă Bagdadul cu Ţarigradul.

Aşa zise Ortheris şi se sculă de pe grămada de furaj, numai pentru a fi răsturnat imediat la loc. Vulpiţa îi sărise pe burtă şi ceilalţi cîini îi urmară pilda şi se aşezară şi ei pe aceeaşi regiune a corpului lui Ortheris.

—Ştiu cît preţuieşte Jock, am zis. Dar vreau să aud cum e cu elefantul.

—Asta—i încă una din poveştile alea grozave ale lui Mulvaney, anunţă Ortheris abia răsuflînd sub avalanşa de cîini. El şi cu Jock, ei sînt întreaga armată britanică. Parcă te aud c—ai să spui în curînd că voi aţi cîştigat şi bătălia de la Waterloo — tu şi cu Jock al tău. Mi—e şi silă !

Nici unul din noi nu socoti de cuviinţă să ia aminte la Ortheris. Namila de elefant de la tunuri zobea pămîntul cu picioarele şi mormăia în lanţuri, înălţînd cînd şi cînd glas ca un bubuit de goarnă, şi—n acompaniamentul muzicii— acesteia Terenee urmă :

—La început, zice, fiind eu cum şi ce sînt, a existat o neînţelegere între mine şi sergentul meu de pe—atunci. Îmi purta sîmbetele pentru felurite pricini...

Ochii adînciţi în orbite clipiră deasupra licăririi! găvanul pipei, şi Ortheris murmură :

—Încă o fustă !

—...pentru felurite şi intime pricini ; iar rezultatul a fost că mă pomenesc cu el în dormitor, într—o după amiază, cînd mă pieptănam şi—mi făceam cărarea înainte de a ieşi la plimbare ; îmi spune că sînt un mare grangur (ceea ce nu eram) şi—un ticălos depravat (ceea ce eram) şi mă pofteşte să trec pe loc la corvezi, ajutînd la mutarea unor corturi, şaisprezece la număr, din taberele de popas. Fiind eu însă în momentul acela pus pe plimbare...

—A ! se auzi de sub cîini, ăsta—i un mormon[2] , Vulpiţo. Să n—ai nimic de—a face cu el, căţeluşă dragă.

—...pus pe plimbare, zic, i—am spus cîteva care mi—au venit în gînd şi, dintr—una într—alta, în pauzele dintre cuvinte, am aflat răgaz să—i dau şi una peste nas, în aşa fel ca să n—o mai poată face pe frumosul cu nici o femeie vreme de—o săptămînă. Era un nas mare şi vîrtos, numai bun de niţică îngrijire. După aceea m—am simţit atît de satisfăcut de priceperea pe care o dovedisem, că nici n—am mai ridicat mîna asupra gărzii ce venise să mă ia la zdup. Un copil m—ar fi putut duce oriunde vroia, căci ştiam că nasul lui Kearney era făcut praf. În vara aceea vechiul regiment nu se folosea de propria—i pîrnaie, deoarece; holera trăgea acolo ca mucegaiul la bocancii uzi, şi să bagi pe careva acolo chiar că însemna să—l omori cu zile. Luasem cu împrumut zdupul care aparţinea Sfinţilor Creştini (regimentul care nu dase încă niciodată piept cu inamicul) şi pîrnaia asta se afla la o distanţă de vreo milă, dincolo de două cîmpuri de instrucţie şi de şosea, de şoseaua pe care se plimbau în fiece după—amiază cucoanele din Cawnpore. Aşa că am venit în contact cu cea mai bună societate, umbra mea jucîndu—mi înainte, garda pe cît de solemnă pe atît de prăpădită, eu cu brăţări la încheieturi şi cu inima pe deplin împăcată gîndului la pro... pro... proboscida lui Kearney înfăşurată în tifon.

Dar tocmai atunci zăresc, ce ? — un ofiţer de artilerie în mare ţinută, gonind ca nebunul pe şosea, cu gura căscată. El mai fu în stare să arunce o privire deznădăjduită asupra docarelor şi a societăţii elegante din Cawnpore, şi apoi se azvîrli ca un iepure într—un şanţ de pe marginea şoselei.

—Băieţi, le zic eu, ofiţerul ăla e beat. Şi asta—i ruşinos. Să—l ducem şi pe el la zdup.

Caporalul gărzii se—apropie atunci repede de mine, îmi scoate cătuşele şi—mi zice :

—Dacă o să fie nevoie să fugi, fugi cît te ţin picioarele ; dacă nu, am încredere în tine. Oricum, zice, vino la pîrnaie cînd poţi tu.

Apoi numai ce—l văd că o tuleşte la fugă într—o parte, vîrîndu—şi brăţările în buzunar, ca unele ce nu—i aparţineau ci erau proprietate guvernamentală, iar garda o ia şi ea la sănătoasa în altă parte şi toate docarele se risipesc dintr—o dată care—ncotro, iar eu rămîn de unul singur, uitîndu—mă drept în coşcogea gura unui elefant de aproape treisprezece metri înalt, şi de trei metri pe lat, şi cu nişte colţi cît monumentul generalului Ochterlony. Asta a fost prima mea luare de contact cu inamicul. Poate că nu era chiar atît de molipsitor şi nici atît de înalt, dar n—am stat locului să caut a—l priponi. Mamă Doamne, ce—am mai alergat pe şosea ! Fiara începu să cerceteze şanţul unde se afla ofiţerul de artilerie ; şi—atunci am arătat şi eu ce ştiu să fac. M—am împiedicat de una din puştile lepădate de garda mea (ticăloşi lipsiţi de simţul disciplinei cu toţii !) şi cînd m—am ridicat, mă aflam cu faţa în cealaltă direcţie şi elefantul îl hăituia pe ofiţerul de artilerie. Mai văd şi acum fundul mare şi grăsan al elefantului. Doar că nu scormonea pămîntul, dar altfel se purta întocmai ca Vulpiţa asta a mea cînd dă de—o gaură de şobolan. Îşi lăsase capu—n jos (al naibii să fiu, dacă nu s—ar fi zis că şade pe el) ca să se chiorască în şanţ ; apoi mormăia şi fugea la celălalt capăt al şanţului, ca nu cumva ofiţerul să fi ieşit — vorba ceea — pe uşa din dos ; şi—şi afundase trompa în şanţ şi şi—o umpluse cu noroi şi stropea de mama focului şi mormăia şi înjura ca un surugiu ! Să ştiţi că implora toate afuriseniile cerului asupra ofiţerului aceluia ; dar de ce să fi căutat rîcă un elefant de intendenţă unui ofiţer de artilerie, asta depăşeşte puterea mea de înţelegere. Eu unul, neavînd unde merge altundeva decît la pîrnaie, stăteam în mijlocul şoselei,

---

[2] Sectă din SUA adeptă la un moment dat a poligamiei.

filozofînd în dreptul părţilor dorsale ale animalului. Jur—împrejurul meu, pe o rază de nu ştiu cîte mile, nu era decît groază şi pustietate, căci tot sufletul omenesc cu două picioare, ori cu patru dacă—i vorba pe—aşa, se făcuse nevăzut, iar franctirorul ăla şedea pe cap, mormăind şi zbătîndu—se deasupra şanţului, cu coada—n sus pînă la cer şi încercînd să sune din trîmbiţă printr—un strat de gunoi gros de trei picioare, ce i se depozitase—n trompă. Pe legea mea, era o privelişte înfiorătoare !

În afară de asta, ia aminte la mine cum stam singur—singurel în lumea larga — o, şi cît de largă — şi stînd sprijinit în puşcă. Lucru care l—a descumpănit pe elefantul în chestie, deoarece s—a gîndit că eu—s ofiţerul de artilerie ieşit neştiut din şanţ. S—a uitat printre picioare la şanţ, s—a uitat şi la mine, iar eu îmi spun :

„Terence, fiule, te—ai uitat la arca asta a lui Noe cam prea mult. Ia—ţi picioarele la spinare şi fugi ca de spaima morţii."

Dumnezeu ştie că vroiam să—i spun că nu—s decît un biet soldat de rînd în drum către pîrnaie şi cîtuşi de puţin ofiţer ; el însă îşi repezi urechile înaintea capului aceluia gros, iar eu o pornii în retragere de—a lungul şoselei, ţinînd puşca strîns în mînă, cu spinarea rece ca o piatră funerară şi sub partea mai largă a pantalonilor — de unde eram sigur că avea să mă apuce — făcîndu—mi—se pielea de pe mine piele de găină de... de atîta ruşinoasă teamă.

Aş fi putut alerga pînă să—mi vină rău, deoarece eram între cele două şanţuri ale şoselei, iar omul, ori o mie de oameni dacă—i vorba pe—aşa, e ca oaia cînd trebuie să o ţină între bornele din stînga şi din dreapta.

—Ca şi canarii, îl auzirăm pe Ortheris din întuneric. Trageţi o linie pe o tăbliţă şi puneţi—le acolo afurisitele alea de cioculeţe ale lor ; canarii aşa vor sta de—a pururea şi—n vecii vecilor amin. Am văzut un regiment întreg, l—am văzut mergînd ca racul de—a lungul malului unui curs de apă de două picioare, în loc să—i treacă prin gînd să—l traverseze. Oamenii *e* oi — nenorocite de oi. Dă—i drumul, mai departe.

—Dar îi vedeam umbra elefantului cu coada ochiului, continuă a ne povesti mult încercatul om, şi : „Zboară", zic, „zboară Terence" — şi—am zburat. Adevărul—adevărat e că puteam auzi cum călcîiele mele scapără şi scînteie ; şi—am aterizat în prima curte şi dintr—un salt am ajuns de la poartă pe veranda casei şi—am căzut peste un trib de negri şi—un biet metis, care toţi confecţionau harnaşamente. Nimerisem în marele magazin de trăsuri al lui Antonio din Gawnpore, îl ştiţi, domnule ?

Pornise şi nea Matahală, pe cît se vede, în pas alergător cu mine, căci mai înainte de a fi ajuns eu în magazin, sosi trompa lui, măturînd veranda ca un centiron în vălmăşagul încăierării dintr—un dormitor de cazarmă. Negrii şi băiatul metis răcniră şi o zbughiră pe uşa din spate, iar eu rămăsei printre harnaşamente, singur ca nevasta lui Lot. Harnaşamentele astea, din pricina mirosului lor, produc o sete grozavă.

Am trecut în odaia din fund, nefiind cine să mă poftească a intra, şi dau acolo de—o sticlă de whisky şi de—o carafă cu apă. Prima şi—a doua sorbitură nici că le—am simţit, fiind de tot uscat, dar a patra şi a cincea mi—au prins bine şi—am început să nutresc gînduri dispreţuitoare la adresa elefanţilor.

„Nu te da bătut, Terence," zic, „şi—ai să mai ajungi şi general, băiete."

Şi—aşa fiind, numai ce mă sui pe acoperişul casei — drept şi făcut din chirpici — şi mă uit peste marginea parapetului, aplecîndu—mă cu prudenţă. Moş Burtă—n Butoi era în curte, umblînd de colo—colo, ciugulind ba cîte un fir de iarbă ba cîte o buruiană, cam ca domnul colonel al nostru cînd soţia dumisale i—a tras o praftură şi se plimbă şi el să—i mai treacă, năduful. Era, cu spatele la mine, şi folosind prilejul am sughiţat. Umbla şi cerceta, cu o ureche înainte, ca o bătrînă surdă cu cornet acustic, iar trompa şi—o ţinea întinsă, ca pe un fel de cîrlig înainte—mergător. Şi—a scuturat apoi urechea spunînd : „Mă înşeală oare simţurile ?" — lucru sigur de parcă ar fi fost scris negru pe alb — şi a reînceput a se plimba. Cunoaşteţi curtea lui Antonio ? Era plină pe—atunci cum e plină şi azi de care vechi şi care de ocazie şi care de închiriat — landouri, căleşti, cupeuri şi căruţe de tot felul. Atunci am sughiţat din nou şi el a început să studieze pămîntul de sub picioare, coada fluierîndu—i de atîta emoţie. Îşi plimbă el trompa în jurul osiei unei carete şi o smulse bănuitor şi căzut pe gînduri. Nu—i acolo, zice pipăind pernele cu trompa. Atunci eu iar sughit, şi—atunci şi—a pierdut elefantul răbdarea de—a binelea, întocmai ca ăsta din şirul de—aici.

(Într—adevăr, elefantul tunar trîmbiţa de zor, din ce în ce mai indignat, spre nemulţumirea celorlalte animale care terminaseră de mîncat şi doreau să aţipească. Printre răcnete, îl puteam auzi hîţînîndu—şi

neîncetat lanţul de la gleznă.)

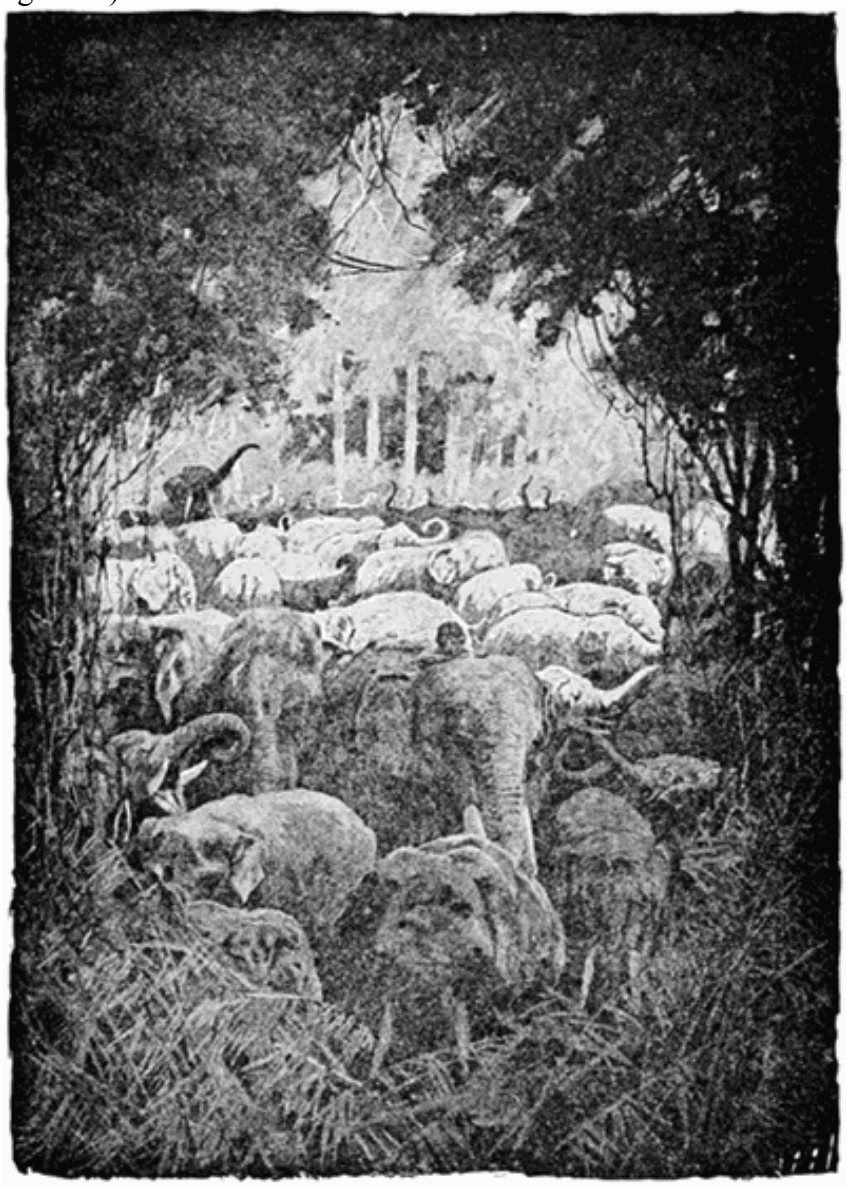

—După cum spuneam, urmă Mulvaney, se purta absolut ruşinos ; scormonea pretutindeni cu unul din picioarele dinainte, folosindu—l ca pe un ciocan cu abur, fiind pe deplin convins că mă aflam în ambuscadă undeva pe—aproape, iar căruţa ceea era împinsă de colo—colo printre trăsuri, întocmai ca un tun de cîmp la atac. Apoi a scos—o şi a început s—o zgîlţîie pînă ce—a sfărîmat—o în bucăţi. În sfîrşit, a înnebunit de—a binelea; azvîrlea, dansa — apucat, dement, căpiat şi răscăpiat — cu tot inventarul de sezon al lui Antonio. Lovea, se oprea, călca în picioare şi zdrobea, toate astea dintr—o dată, uriaşu—i cap chelbos clătinîndu—i—se solemn ca al unui dansator de rigodon. A înşfăcat un cupeu nou—nouţ, l—a izbit de—un colţ, şi l—a deschis ca pe—un crin în floare ; şi a dat cu unul din neroadele alea de picioare ale lui în podeaua nenorocitului de vehicul, iar o roată i se învîrtea pe unul din fildeşi. Lucru care l—a speriat şi datorită faptului în sine şi nesăbuinţei că, aşezîndu—se grămadă peste trăsuri, a sfîrşit prin a fi împuns de fel de fel de aşchii, pînă ce ajunse ca să arate ca o perniţă de ace. În toiul harababurii, cînd trăsurile stăteau una peste alta şi ricoşau de la un perete la altul şi—şi dovedeau agilitatea, iar fiara le smulgea roţile, auzii zgomot de jalnic bocet pe acoperişuri — şi ce să vezi ? Întreaga firmă şi toată familia Antonio ne blestemau, pe mine şi pe elefant, de pe acoperişul casei de—alături ; pe mine pentru că îmi căutasem adăpost în casa lor, iar pe el pentru că juca hora cu trăsurile protipendadei.

—Distrage—i atenţia, zise Antonio jucînd tontoroiul pe acoperiş, în bluza lui mare şi albă. Distrage—i atenţia încă o dată, zice, ori de nu, am să te dau în judecată. Şi întreaga familie răcneşte la mine : Dă—i una bună, domnule soldat.

—Se distrage el destul, zic, nu vedeţi ? ! — că ar fi însemnat moarte de om să te fi dat jos în curte. Dar

ca să mă aflu totuşi în treabă, am aruncat cu sticla de whisky (nu era plină la sosirea mea) în el. S—a întors brusc de la ceea ce mai rămăsese din ultima trăsură şi—şi vîrî capul pe verandă, la mai puţin de trei picioare sub mine. Cred că ori a fost efectul whisky—ului ori că m—a ispitit spinarea aceea — oricum, singurul lucru de care—mi aduc aminte este că mă trezesc, cu mîinile pline de noroi şi de moloz, călare pe ei şi cu puşca luînd—o de vale în jos pe capul elefantului. Înşfac arma cu putere, mă proptesc bine pe grumazul lui, îmi vîr picioarele sub urechile alea care se bălăbănesc de zor şi ies măreţ şi falnic din curtea lui Antonio, trăgînd un strigăt ce—mi înfioară şira spinării şi—mi răscoleşte rărunchii, îmi amintesc atunci de puşcă şi, luînd—o de ţevi, îi ard una peste cap fiarei. Aiurea — ca şi cum ai fi lovit puntea unui vas de război cu un baston ca să opreşti maşinile cînd ai rău de mare. Dar eu nu m—am lăsat şi, de unde nu—i păsa de fel, a început să mormăie. L—am lovit cu toată puterea pe care o aveam în clipele acelea şi probabil că asta l—a deranjat. Ne—am înapoiat pe cîmpul de instrucţie, cu patruzeci de mile pe oră, însoţiţi de măreţele sunete de trîmbiţă produse de o trompă vanitoasă. Nici o clipă n—am încetat a—l izbi în cap ; asta ca să—l împiedic de—a goni pe sub copaci şi de—a mă azvîrli de pe el ca pe—o cataplasmă. Cîmpul de instrucţie şi şoseaua erau cu desăvîrşire pustii, dar trupele erau pe acoperişul cazărmii şi—n intervalele dintre mîrîielile lui Moş Traiectorie şi ale mele (că şi eu gîfîiam, de parcă aş fi spart pietre), îi auzeam bătînd din palme şi ovaţionînd. Dumnealui însă se zăpăcise de tot şi începu să alerge în cerc.

„Măi să fie," îmi spun, „există o măsură în toate cele Terence băiete. Mai că i—ai spart capul şi, cînd ai să ieşi de la zdup, ai să dai de belea pentru a fi omorît un elefant guvernamental." Drept care l—am mîngîiat.

—Cum naiba de—ai făcut tu una ca asta ? întrebă Ortheris. Ai fi putut tot atît de bine dezmierda o cazarmă.

—Am încercat cu tot felul de epitete drăgăstoase, dar fiind niţel mai mult decît zguduit, mi—a cam ieşit din minţi cum să—i spun împieliţatului. Aşa că—i zic eu lui : „căţeluş frumos", şi apoi „pisicuţă pis—pis—pis", şi—i mai zic : „dii gloabă", şi odată cu asta îi mai şi ating una mai serioasă cu patul puştii, aşa ca să mi—l fac prieten ; şi, ce să vezi, se opreşte liniştit în mijlocul cazărmii.

—N—are de gînd să vină nimeni să mă ia jos de pe acest vulcan ucigător ? răcnesc eu din fundul bojocilor; şi numai ce aud un om care strigă :

—Răbdare şi tutun, aşteaptă puţin, vin şi ceilalţi elefanţi.

—Maică Prea Curată, zic, va trebui oare să—ncalec şi să dresez întreaga herghelie ? Veniţi de mă ajutaţi că cobor, laşilor ce sînteţi !

Sosesc atunci în mers tîrşîit, de după colţul cazărmii, două *elefăntoaice* grase cu *mahuţii* lor şi un sergent de intendenţă, iar *mahuţii* înjură mînioşi nevoie mare, de mama lui Putifar şi de tot neamul ei pînă la a şaptea spiţă.

—Uite ce întăriri mi—au venit, zic. Au să te ducă la pîrnaie, fiule.

Şi—atunci vlăstarul calamităţii îşi duce urechile înainte şi se repede asupra femelelor alea. Bărbăţia lui, după oratoriul cu care—l fericisem pe scăfîrlie, mi—a mers drept la inimă.

—Sînt şi eu căzut în nenorocire, zic, dar am să fac ce pot pentru tine. Ai de gînd să mergi la pîrnaie ca un bărbat în toată firea, ori vrei să te baţi ca un nătărău cînd n—ai nici o şansă ?

Odată cu vorbele astea i—am atins una de rămas bun în creştet şi mi—a răspuns cu un geamăt formidabil şi şi—a lăsat trompa—n jos.

„Chibzuieşte", i—am zis, şi „Ho !" le—am spus *mahuţilor,* care atîta aşteptau să se oprească. Pe bătrînul ticălos îl puteam simţi, sub mine, cum sta şi reflecta. Pînă la urmă şi—a întins trompa drept înainte şi—a scos un fel de sunet de corn, cît se poate de melancolic (zgomot care—i tot una cu oftatul pentru elefanţi) ; şi—aşa am cunoscut că fusese ridicat steagul alb şi că tot ce va mai urma nu va fi decît menajarea amorului propriu al învinsului.

—S—a predat, zic. Staţi de o parte şi de alta, avem să mergem la pîrnaie în linişte şi pace.

Zice sergentul de intendenţă către mine :

—Eşti om ori minune ? zice.

—Sînt şi aşa şi aşa, îi răspund, încercînd să mă îndrept din şale. Şi ce anume, îl întreb, l—a scos pe animalul ăsta din fire şi l—a dedat purtărilor acestea de—a dreptul infame ? zic, ţinînd patul puştii uşor şi lejer pe şold, iar mîna stîngă lăsată—n jos, aşa cum stau militarii.

O—ntindeam în tot acest timp către cantonamentul elefanţilor, sub escortă.

—Nu eram cu ei cînd a început dandanaua; zice sergentul. L—au luat să care corturi şi l—au pus la atelajurile de tunuri. Ştiam că n—are să—i placă, dar adevărul e că i—a sfişiat pur şi simplu inima.
—Cu adevărat, zic, ce—i pentru unii miere pentru alţii—i fiere. Căratul la corturi a fost şi dezastrul meu. Şi mi s—a rupt inima de bătrînul Taler—cu—două—feţe că fusese înşelat.
—O să—l priponim aici, zice sergentul, cînd am ajuns la cantonamentul elefanţilor. Toţi *mahuţii* şi copiii lor erau în jurul parilor, blestemîndu—mi poneiul de la o distanţă de—o milă.
—Treci pe spatele elefantului meu, zice sergentul. Are să se lase cu scandal.
—Alungă gloata asta zgomotoasă de—aici, ori are să—i calce pe toţi în picioare şi o să—i lecuie de viaţă. (Îi puteam simţi urechile, cum încep a se răsuci.) Iar dumneata şi neruşinatele celea de elefantoaice daţi—vă deoparte. Eu am să cobor aici. E irlandez, zic, cu tot nasul cela lung al lui, şi înţeleg să fie tratat ca un irlandez.
—Ţi s—a urît cu viaţa ? mă întrebă sergentul.
—Pe naiba, zic ; dar unul dintre noi trebuie să cîştige, şi am impresia că acela—s eu. Dă—te deoparte, zic.

Cele două elefantoaice se îndepărtară şi Moş Cutărică se opri brusc, exact în dreptul propriului său cantonament.
—Jos, ţip eu, burduşindu—l peste cap, şi el se şi lăsă jos, umăr vălătuc dintr—o dată, ca povîrnişul unui deal care prinde a se prăbuşi după ploaie. Şi—acum, zic lunecîndu—i pe nas şi alergînd să stau în faţa lui, ai să cunoşti, îi spun, un om care—i mai tare ca tine.

Îşi ţinea ditai căpăţîna între uriaşele sale picioare dinainte, iar acestea erau răsucite lateral ca labele unei pisicuţe. S—ar fi zis că—i nevinovăţia însăşi — deznădejdea în carne şi oase — şi unde mai pui că buza ceea păroasă de jos a lui tremura toată şi că tot clipea din ochi ca să nu plîngă.

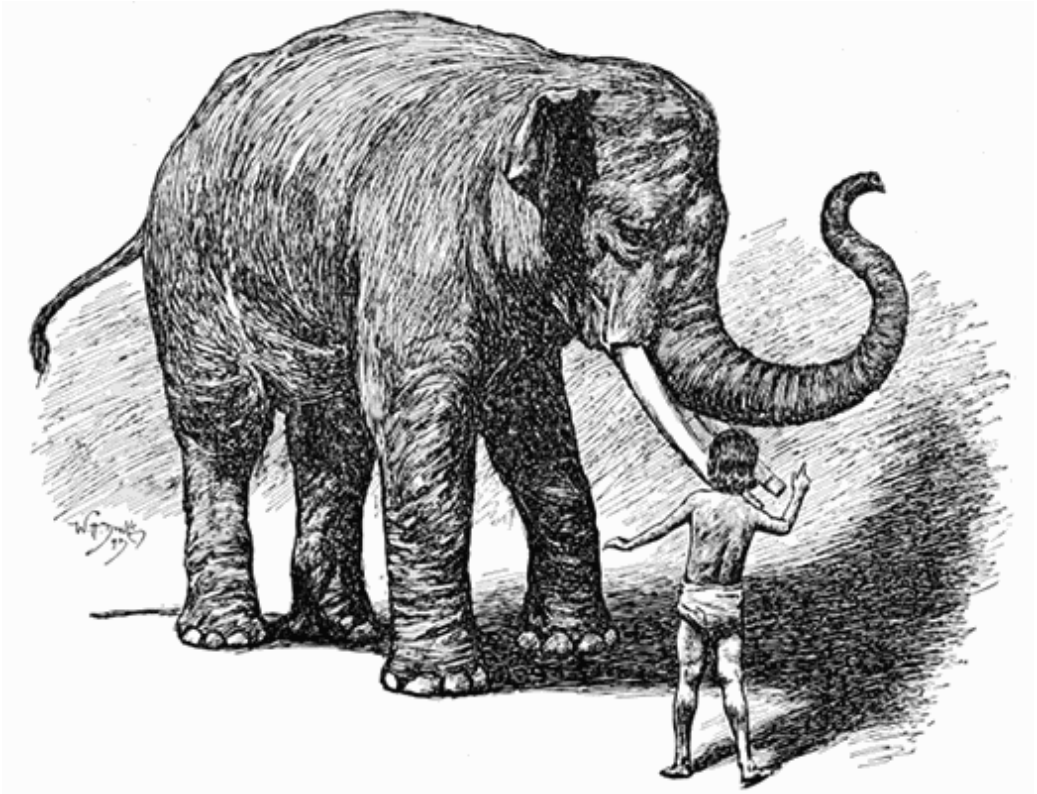

—Pentru numele lui Dumnezeu, zic, uitînd ca de rele că nu—i decît un dobitoc necuvîntător, n—o pune chiar aşa la inimă. Uşurel, îi zic, ia—o uşurel ; şi vorbindu—i aşa, îi frec obrajii şi—l frec între ochi şi—i frec vîrful trompei, şi—i vorbesc întruna. Şi—acum, zic, hai să—ţi aştern să dormi în tihnă. Trimite un copil ori doi aici, îi strig eu sergentului care aştepta să mă vadă cum voi fi omorît. Venirea unui bărbat l—ar aţîţa.
—Da' deştept te—ai mai făcut, aşa dintr—o dată, zice Ortheris. Cum de—ai ajuns tu să—i ştii elefantului atît de curînd toate tabieturile ?
—Deoarece, vorbi Terence cu emfază, deoarece îl învinsesem pe golanul şi namila aia, fiule.
—Hm, îi răspunse Ortheris, între îndoială şi derîdere. Hai, hai, continuă.
—Copilul *mahutului* şi încă unul ori doi din cantonament veniră în goană, fără a se teme de nimic, şi unii

au adus apă şi i—am spălat biata lui căpăţîna îndurerată (că zău, nu i—o cruţasem), şi alţii i—au scos fărîmele de aşchii ale trăsurilor din piele, şi l—am rîcîit şi l—am scărpinat peste tot, şi i—am pus pe cap o cataplasmă cît toate zilele, din frunze de *margosa,* aşa cum se pune şi pe jupuitura unui ponei, şi ea arăta ca o boneţică, şi i—am pus în faţă şi—un morman de trestie de zahăr proaspătă, şi el a început să înfulece.

—Acum, zic, aşezîndu—mă pe laba lui dinainte, o să bem ceva şi o să dăm trecutul uitării.

Am trimis un copil de negru după o litră de *arac* [3], şi nevasta sergentului mi—a trimis şi ea patru deşte de whisky, şi cînd veniră spirtoasele am putut citi în căutătura lut Moş Taifun că nici lui, ele nu—i erau mai străine decît, spre nenorocul meu, îmi erau mie ! Aşa că i—am dat litra aceea de alcool ca unui suflet de creştin, şi atunci i—am pus lanţurile ; i—am legat şi picioarele dinainte şi pe cele dinapoi de pari, şi i—am dat binecuvîntarea mea şi m—am dus la cazarmă.

—Şi apoi ? am spus eu în pauza care a urmat.

—Puteţi ghici, zise Mulvaney. S—a produs o întreagă încurcătură, şi colonelul mi—a dat zece rupii, şi aghiotantul mi—a dat cinci rupii, iar căpitanul companiei mele mi—a dat şi el cinci, şi soldaţii m—au purtat pe umeri în jurul cazărmii, răcnind cu toţii.

—Dar la zdup ai mai fost ? întrebă Ortheris.

—N—am mai auzit niciodată vreun cuvînt referitor la neînţelegerea cu pliscul lui Kearney, dacă la asta te gîndeşti ; dar cîţiva dintre băieţi au fost duşi pe neaşteptate în seara aceea la hotelul Sfinţilor Creştini. Nu din prea mare vina lor, dar băuseră în valoare de douăzeci de rupii. După care m—am dus să mă culc şi să—mi revin din oboseală şi din beţie, că eram făcut praf, praf şi pulbere, ca ăl de colo de lîngă pari. Nu—i puţin lucru să călăreşti un elefant.

Şi după întreg tacîmul acesta, eu şi venerabilul Părinte al Păcatului am devenit prieteni la cataramă. Cînd mă simţeam amărît, coboram la pichetul elefanţilor şi—mi petreceam o după—amiază stînd cu el la taifas ; mesteca el un baton de trestie de zahăr şi eu un altul, înţelegîndu—ne de minune. Avea obiceiul de a—mi scoate toate batoanele de trestie cîte le aveam de prin buzunare, şi apoi de a le pune la loc ; şi din cînd în cînd îi aduceam bere să—l ajute la digestie, şi—i dădeam sfaturi cum să se poarte cît mai bine şi să nu ajungă să dea de belea. După aceea a fost scos din armată, că aşa se întîmplă : cum ţi—ai făcut un prieten mai bun, l—a şi transferat.

—Aşa că nu l—ai mai văzut niciodată ? întrebai.

—Credeţi prima parte a povestirii ? mă întrebă Terence.

—Am să aştept pînă s—o întoarce Learoyd, mi—a fost evazivul meu răspuns.

Exceptînd cazurile cînd era în mod special învăţat de către ceilalţi doi, ori cînd exista vreo necesitate urgentă de bani, ţăranul acela din Yorkshire nu spunea minciuni, dar Terence, ştiam, avea o imaginaţie nestăvilită.

—Mai urmează o parte, glăsui Mulvaney. În care e amestecat şi Ortheris.

—Atunci o să cred povestirea în întregul său, i—am răspuns, nu pentru că aş fi acordat deosebită încredere cuvîntului lui Ortheris, ci pentru că doream să aud totul. Ortheris îmi furase odată un căţeluş, cînd prietenia noastră abia prinsese cheag şi — cu puiul acela de animal înăbuşindu—i—se sub manta — tăgăduise nu numai hoţia ci şi faptul că—i plăcuseră vreodată cîinii.

—Asta s—a petrecut pe la începutul conflictului cu afghanii, zise Mulvaney ; mulţi ani adică după ce oamenii care fuseseră de faţă la chestia cu elefantul muriseră ori plecaseră acasă. Nu prea vorbeam de cele întîmplate — căci *nu* ţin să—l mardesc pe fiecare om care mă face mincinos. Chiar de la începutul mărşăluirii, m—am îmbolnăvit ca prostul. Mă rosese bocancul, dar eu nu, că trebuie să ţin pasul cu regimentul şi alte prostii de—alde astea. Aşa că—n cele din urmă m—am ales cu o gaură în călcîi de—ai fi putut să bagi un ţăruş într—însa. De—atunci, ce—i drept, de nu ştiu cîte ori le—am predicat recruţilor să aibă grijă de picioare ! Medicul nostru, care ştia ce vorbeşte, îmi zise în mijlocul trecătoarei de la Tangi, dacă nu mă—nşel :

—Asta—i curată neglijenţă, mi—a spus. De cîte ori nu ţi—am spus că puterea pedestraşului îi stă toată în picioare... în picioare... în picioare ! zice. Acum la infirmerie cu tine, îmi ordonă, pe trei săptămîni, povară pentru regina noastră şi belea pentru ţară ce eşti. Altădată, zice, poate că ai să pui în ciorapi o parte din whisky—ul pe care ţi—l torni pe gît şi ceva din uleiul pe care ţi—l pui în păr, face el.

---

[3] Rachiu de orez ori de zahăr.

Era un om drept, n—am ce zice.

De îndată ce sosirăm la capătul trecătoarei, am intrat în spital, șchiopătînd de—un picior şi înnebunit de supărare. Era un spital de campanie (numai muşte şi indigeni şi gălăgie), pripăşit, ca să zic aşa, la capătul trecătoarei Tangi. Personalul spitalului să ne sfîşie şi nu alta, de necaz că—i ţinem acolo, iar noi să—i sfîşiem pe ei şi alta nu, de necaz că ne ţin acolo ; şi prin Tangi, ziua şi noaptea, noaptea şi ziua, infanteriştii şi cavaleriştii şi tunarii şi intendenţa şi corturile şi însoţitorii brigăzilor se scurgeau ca printr—o rîşniţă de cafea. Lecticile soseau şi ele, legănîndu—se, cu zecile, şi urcau panta dealului spre spital, cu bolnavii lor, iar eu zăceam în pat, îngrijindu—mi călcîiul şi auzeam cum oamenii sînt scoşi afară. Ţin minte că—ntr—o noapte (era pe cînd aveam febră) vine un om învîrtindu—se printre corturi şi:

—E cumva loc pe—aici pentru unul care trage să moară ? întreabă el, că—n coloane nu mai este loc.

Şi numai ce cade mort de—a latul unui pat, şi atunci omul din pat începu să se vaite că are să moară singur şi părăsit în praf, sub cadavrele altora. Bănuiesc că atunci am început să aiurez din cauza febrei şi mă rugam de toţi sfinţii să oprească zgomotul coloanelor care treceau prin Tangi. Roţile tunurilor îndeosebi îmi subţiau mintea. Ştiţi cum e cînd ai febră.

Am dat cu toţii din cap ; nu era nevoie de explicaţii în plus.

—Roţi de tun, şi picioare care bat pămîntul, şi oameni care răcnesc, dar mai ales roţi de tun. Timp de—o săptămînă n—am mai ştiut cînd e zi şi cînd e noapte. Dimineaţa se strîngeau pînzele corturilor şi noi bolnavii ne puteam uita la trecătoare şi ne întrebam ce va urma. Cavalerişti, infanterişti ori tunari, era sigur că—şi vor lăsa un bolnav ori doi pe la noi şi că vom afla veşti. Într—o dimineaţă, cînd febra îmi dădea pace, priveam trecătoarea, şi era exact ca desenul de pe reversul medaliei afghane — oameni şi elefanţi şi tunuri apărînd unul cîte unul, ieşind din cîte un canal.

—Că bine zici de canal, întări Ortheris cu însufleţire. De două ori m—am îmbolnăvit la Tangi, şi nu mirosul de violete, vă asigur, mi—a întors maţele pe dos.

—Trecătoarea făcea o cotitură la capăt, aşa că totul dispărea dintr—o dată şi se construise acolo un ponton (noroi şi hoituri de catîri) peste *mullah* [4], la capătul defileului. Eu stăteam întins şi număram elefanţii (elefanţi de artilerie) care încercau podul cu trompa şi înaintau cu înţelepciune. Al cincilea cap de elefant apăru de după colţ şi—şi ridică trompa şi scoase un sunet ca de corn şi înţepeni acolo la capătul trecătoarei, ca un dop în gîtul unei sticle.

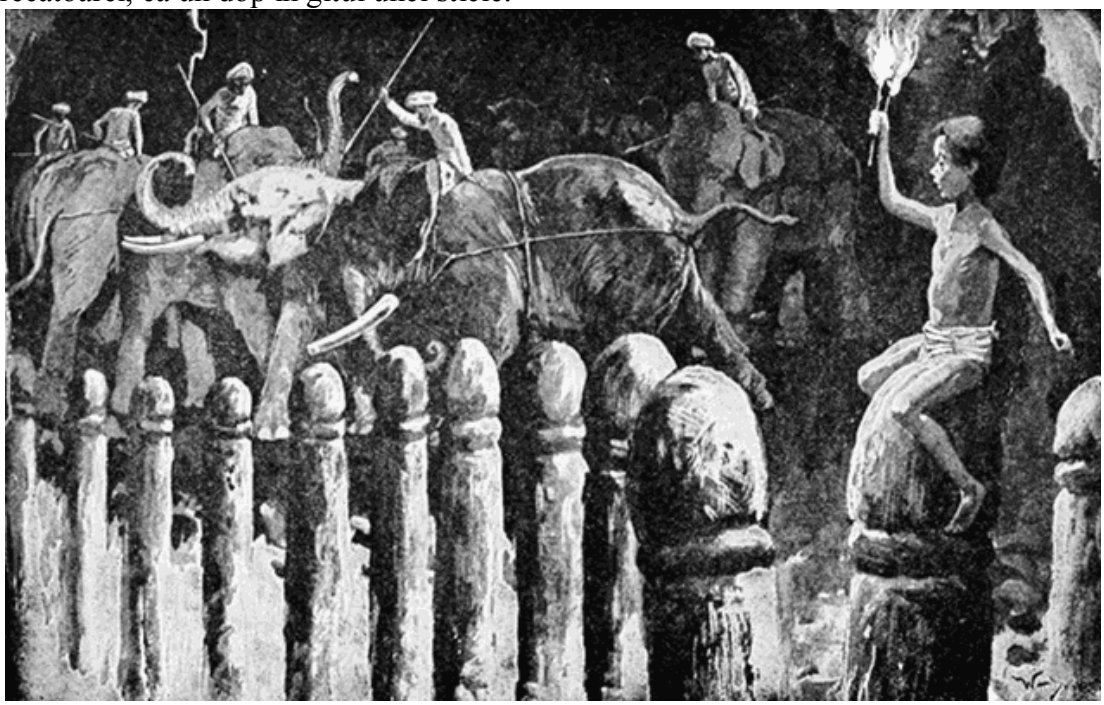

„Pre legea mea", îmi spun eu mie, „ăsta n—are încredere în pod ; are să se lase cu încurcături."

—Încurcături ! Doamne din cer ! exclamă Ortheris. Terence, eu eram în spatele afurisitului aceluia, cufundat pînă la brîu în praf. Încurcături zici tu !

---

[4] Curs de apă. rîpă.

—Atunci, grăieşte, omuleţule, eu n—am văzut decît ce se putea vedea de la spital.

Aşa că Mulvaney îşi scutură scrumul pipei, iar Ortheris dădu cîinii deoparte şi reluă el firul povestirii.

—Noi eram escorta acelor tunuri, trei companii eram, zice. Dewey era maiorul nostru şi primisem ordin să adunăm toate cîte ne ies în cale în trecătoarea Tangi şi să le aruncăm la celălalt capăt. Un fel de picnic cu puşti de copii, înţelegeţi ? Adunasem o mulţime de vagabonzi indigeni şi nişte provizii care bivuacau pare—se de—a pururi şi tot felul de lucruri de pripas care s—ar fi cuvenit să fie ele săptămîni de zile pe front, şi Dewey ne zice : „Sînteţi cei mai cumpliţi curăţitori şi măturători", zice. „De dragul serii acesteia, ia apucaţi—vă de curăţaţi şi măturaţi niţel pe—aici." Aşa c—am măturat — mamă, ce i—am mai măturat de—acolo, era un regiment întreg în spatele nostru ; ce mai doreau să înainteze ! Şi ne tot trimiteau soli, dimpreună cu salutările colonelului, şi de ce naiba ne opream în drum, vă rog frumos ? A, politicoşi erau ce nu s—a mai văzut ! Tot aşa şi Dewey, l—a trimis înapoi cu las' că v—arăt eu vouă, şi nouă ne—a spus tot las' că vă arăt eu vouă, şi la rîndul nostru noi îi binecuvîntam la fel pe lunari cu las' că vă arătăm noi vouă, iar ei transmiteau intendenţei pe aceiaşi las' că vă arătăm noi vouă, şi intendenţa îi fericea pe însoţitorii indigeni cu un alt las' că vă arătăm noi vouă, însă cu unul extra—întîia, şi iar înaintam pînă ce ne împotmoleam, şi întreaga trecătoare huia şi hăulea pe—o distanţă de o milă şi jumătate: Tutun nu mai aveam şi nici fund dublu la pantaloni, hainele şi puştile erau grămădite în furgoane, aşa că puteam fi măcelăriţi în orice clipă şi făceam treabă de acari. Aşa se prezentau lucrurile, de parc—am fi înaintat pe şoseaua către Islington[5] .

Eram foarte aproape de capul coloanei, cînd am văzut, ieşirea din trecătoarea Tangi deschizîndu—se în faţa noastră şi zic atunci :

—Uşa—i deschisă, băieţi. Cine are s—ajungă mai întîi la galerie ? zic.

Apoi numai ce—l văd pe Dewey că—şi înşurubează blestematul său de monoclu şi că se uită drept înainte.

—Proţăpit — ticălosul, zice.

Şi fundul aceleiaşi namile nenorocite strălucea prin praf ca o hoaşcă de lună croită din foaie de cort. Atunci ne—am oprit, de—a valma, unii peste alţii, şi tocmai de dincolo de tunuri îşi face apariţia o puzderie de năroade de cămile care n—au nimic mai bun de făcut decît să rînjească ; sînt ale intendenţei şi trec de parcă ar fi la grădina zoologică şi ne îndeasă oamenii groaznic, nu altceva. Se stîrnise atît de mult praf, că nu—ţi puteai vedea nici degetele mîinii; şi cu cît le loveam noi mai mult în cap, cu atît conducătorii lor ziceau : „Aha ! Aha !" şi zău că nimeni nu mai ştia pe ce lume se află. Iar fundul elefantului ăluia tot mai bloca temeinic şi solid ieşirea din Tangi şi nimeni nu ştia de ce.

Primul lucru pe care trebuia să—l facem era să le venim de hac afurisitelor de cămile. N—aveam de gînd să mă las mîncat de—o vită cornută ; aşa că—mi ţin pantalonii cu—o mînă, cocoţat pe—o piatră, şi cu centironul trag în fiecare nas de cămilă pe care—l văd că se leagănă deasupra mea. Atunci cămilele se dau înapoi, şi au trebuit să lupte ca să împiedice ariergarda şi însoţitorii indigeni de a cădea peste ele ; şi ariergarda a trebuit să dea de veste celuilalt regiment din trecătoare că eram blocaţi. I—am auzit pe *mahuţii* din faţa noastră că elefantul nu vrea să treacă podul ; şi l—am văzut pe Dewey sărind prin praf ca un ţînţar într—o tocitoare. Atunci companiilor noastre li s—a urît de aşteptat şi au început să bată pasul pe loc şi, nu mai ştiu care ţap a început să behăie *Tommy fă—i niţel loc lui nen—tu.* După care nimeni n—a mai putut nici vedea, nici răsufla, nici auzi ; şi stăteam locului, cîntînd serenade bucilor alea de elefant care nu avea nici o atracţie pentru muzică !

—Care—i deosebirea între a fi sugrumat de—un ofiţer şi a fi lovit ? am întrebat, aducîndu—mi aminte de—o mică pricină în care onoarea lui Ortheris fusese jignită de locotenentul său.

—Una—i o afurisită de glumă şi aialaltă e—o afurisită de insultă ! zise Ortheris. Şi—apoi, eram în campanie şi nimănui nu—i pasă ce face un ofiţer atunci, atîta timp cît ne asigură raţiile şi nu ne pune în situaţia de a fi din cale afară de ciopîrţiţi. După aceea ne—am liniştit şi l—am auzit pe Dewey spunînd că are să ne trimită pe toţi cîţi eram acolo în faţa consiliului de război de îndată ce vom fi ieşit din Tangi. Atunci tragem trei urale pentru Dewey şi încă alte trei pentru Tangi; şi cum fundul elefantului bloca trecătoarea, am tras trei urale şi pentru fundul lui. Apoi ni s—a spus că podul a fost întărit şi am tras trei urale pentru pod ; însă elefantul tot nu voia să facă nici măcar un pas. Ţi—ai găsit ! Atunci iar i—am mai

---

[5] Cartier periferic al Londrei.

tras cîteva urale, şi Kite Dawson, care era om de bază la toate cîntările (a murit, săracu', la înapoiere) începu să—i ţină unui negru o conferinţă despre bucile elefanţilor, iar Dewey se strădui cîteva clipe să rămînă serios, dar dragă Doamne, nimeni nu putea rămîne serios cînd o făcea Kite pe nebunu' şi întreba dacă nu s—ar putea să i se permită a închiria o vilă şi a—şi crească copiii orfani în Tangi, deoarece acasă nu se mai putea întoarce. Şi atunci, uite că ne pică un ofiţer (ba şi călare, netotul de el) din regimentul din urma noastră, cu alte frumoase salutări din partea colonelului său şi că de ce stăm, mă rog, atîta vreme pe loc? I—am cîntat *Iar s—au pornit pe zarvă la parter,* pînă ce nu şi—a mai putut stăpîni calul şi—atunci am tras trei urale şi pentru el, iar Kite Dawson spunea că va scrie la ziarul *Times* despre halul fără de hal al străzilor din Afganistan. Iar fundul elefantului în tot acest timp stătea nemişcat şi bloca trecătoarea. Pînă la urmă, unul din cornaci a venit şi i—a spus ceva lui Dewey.

—Pentru numele lui Dumnezeu, zice Dewey, de unde să cunosc eu registrul de vizite al ticălosului ăstuia! Îi mai dau zece minute şi apoi îl împuşc.

Lucrurile luaseră o întorsătură destul de monotonă aşa încît ascultam cu toţii foarte atenţi.

—Vrea să vadă un prieten, zice Dewey cu glas tare soldaţilor şi—şi şterge fruntea şi se aşază pe—un afet de tun.

Vă las să vă închipuiţi singuri cum a început să urle regimentul.

—E—n regulă, zicem. Trei urale pentru prietenul domnului Fundturtit, zicem. De ce n—aţi spus aşa de la—nceput ? Să vină nevasta lui Moş Coadă—scurtă... — şi altele de acest fel.

Unii soldaţi nu rîdeau. Luau lucrurile ca şi cum ar fi fost un fel de recomandare, dar îi cunoşteam noi bine pe elefanţi. Apoi am alergat cu toţii peste tunuri şi printre picioarele elefanţilor — mare minune că jumătate din companie n—a fost strivită — şi primul lucru pe care—l vedem e însăşi mutra lui Terence, arătînd ca o foaie de hîrtie udă, coborînd panta dealului cu un sergent după el.

—Te cred, zic, puteam fi sigur că e amestecat şi el în tărăşenia asta. Acum poţi spune tu cum s—au întîmplat lucrurile la tine.

—Făceam şi eu ce făceai şi tu, omuleţule, dragă — ascultam gălăgia şi cîntecele băieţilor. După aceea am auzit şoapte şi l—am auzit pe doctor care spunea : „Pleacă de—aici cu glumele dumitale despre elefanţi, că—mi trezeşti bolnavii."

Şi—atunci alt om zice, supărat :

—E o glumă care ţine—n loc două mii de oameni în trecătoarea Tangi. Păcătosul ăla de sfarmă—munte de elefant zice, ori *mahuţii* spun în numele lui, că vrea să—şi vadă un prieten şi că n—are de gînd să se mişte din loc nici c—un milimetru, pînă ce nu—l găseşte. Sînt frînt de oboseală, cîţi hamali şi măturători i—am prezentat, iar pielea lui are tot atîtea înţepături de baionete cîte găuri are o plasă împotriva ţînţarilor, aşa că am venit aici, domnule doctor, cu poruncă să întreb dacă nu există aici un om, bolnav ori sănătos, viu sau mort, care să cunoască un elefant. Nu—s nebun, zice, aşezîndu—se pe—o ladă cu ustensile medicale, asta mi—e porunca, şi propria mea mumă ar rîde de mine astăzi ca de tatăl tuturor nebunilor. Hai, e careva aici care să cunoască un elefant ? Noi bolnavii păstram cu toţii tăcere.

—Ai primit răspunsul, zice doctorul. Şi—acum du—te.

—Ia stai puţin, zic eu, cuprins de gînduri ceţoase în patul în care zăceam. (Nici nu prea îmi recunoşteam propria voce.) Eu sînt pe cale de a face cunoştinţă cu un elefant, zic.

—Ăsta—i delir, strigă doctorul. Uite ce mi—ai făcut, sergent. Stai culcat, omule, zice, văzînd că încerc să mă ridic.

—Nu—i delir, zic. Eu l—am călărit pe uriaşul ăsta în jurul cazărmii din Cawnpore. Şi el n—a uitat. Mai că i—am şi spart capul cu o puşcă.

—Nebun de legat, zice doctorul, şi—mi pune mîna pe frunte. Ciudat, face. Mă omule, zice, dacă mergi, să ştii că ori ai să mori, ori ai să te faci bine.

—Ce—mi pasă ? răspund. Dacă—s nebun, e mai bine să mor.

—La drept vorbind, asta aşa e, zice doctorul. Acum, în orice caz, n—ai febră.

—Hai, vino, zice sergentul. Astăzi sîntem cu toţii nebuni, şi oamenii îşi aşteaptă cina.

Îşi petrecu braţul în jurul meu şi eu am păşit la soare, în vreme ce munţii şi stîncile parcă învîrteau nişte căluşei uriaşi, ameţitori.

—De şaptesprezece ani sînt în armată, zice sergentul, şi minuni tot mai apuc a vedea. Să vezi că au să ne mărească soldele într—una din zilele acestea. Pe legea mea, zice, fiara asta te cunoaşte.

Moş Obstrucţie începu să urle ca toţi demonizaţii din lume cînd mă apropiai de el, şi—i auzii pe cei

patruzeci de milioane de soldaţi din trecătoare răcnind :
—Îl cunoaşte !
Atunci matahala vine spre mine, iar eu mai că leşin de slăbiciune.
—Eşti sănătos, Maleahi ? spun, chemîndu—l pe numele care i se dădea la cantonament. Maleahi, fiule, eşti sănătos ? îl întreb. Că eu nu sînt.
Drept care, din nou începu a trîmbiţa din trompă, de răsuna trecătoarea, şi ceilalţi elefanţi îi ţinură la rîndul lor isonul. Atunci am mai prins şi eu niţică putere.
—Jos cu tine, Maleahi, zic, şi ridică—mă, dar încetişor de tot, că nu—s în apele mele.
Într—o clipită îngenunchease şi mă prinsese cu tot atîta gingăşie ca pe—o fată.
—Şi—acum, dă—i drumul, fiule, zic, fiindcă blochezi drumul.

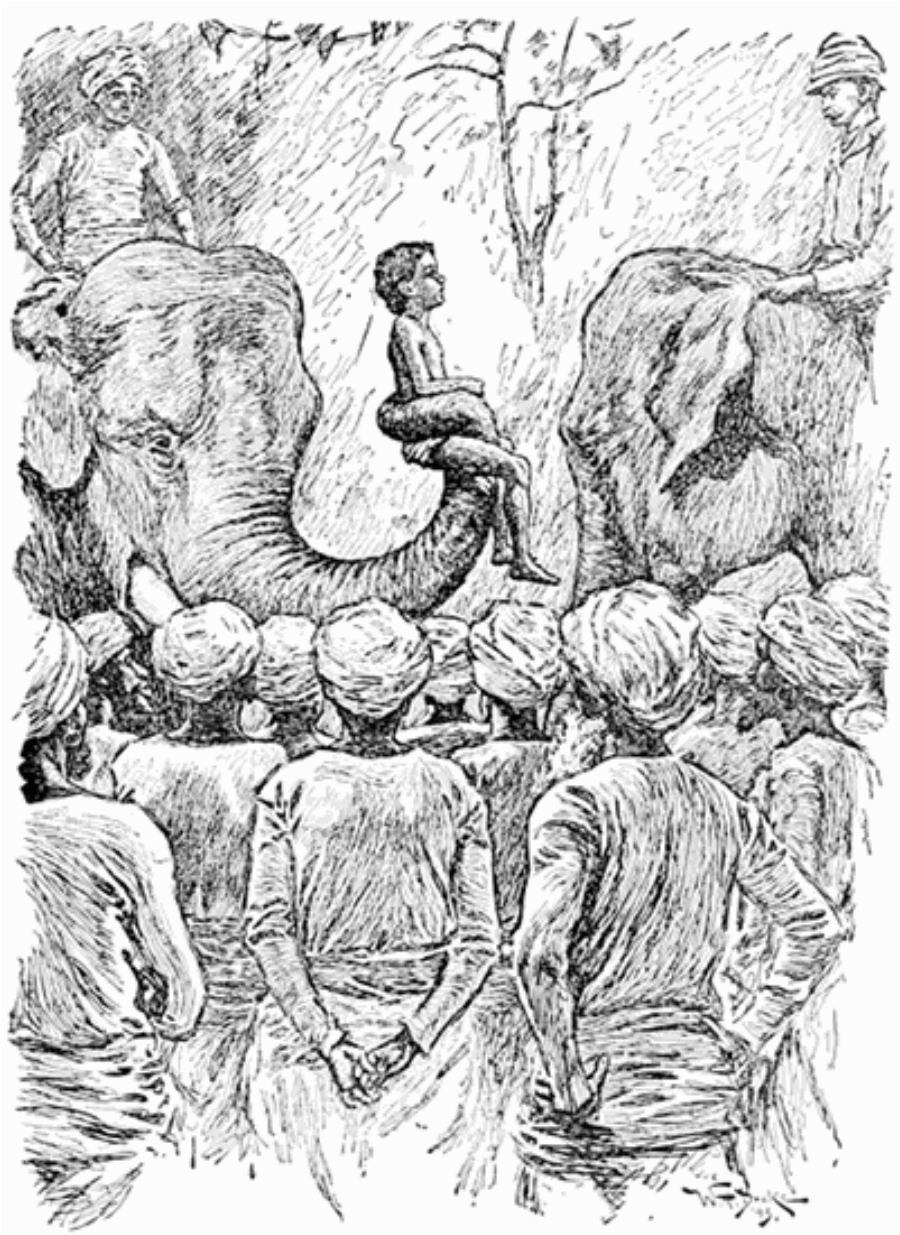

Mai trase încă un strigăt vesel şi ieşi măreţ din Tangi, echipamentul lui de tunar răsunîndu—i la spate ; iar în urma noastră se înălţă cel mai uimitor răcnet din cîte am auzit vreodată. Şi atunci am simţit că—mi crapă capul şi m—a acoperit o sudoare formidabilă, şi Maleahi tot creştea mai înalt, şi mai înalt, după ce mă aşezasem pe spatele său şi eu spun ca prostu', şi slab şi zîmbind jur—împrejur, spun :
—Pune—mă jos ori am să cad.
Şi nu—mi mai reamintesc de nimic, decît că m—am pomenit iar în patul meu, vlăguit ca o cîrpă muiată, dar lecuit de febră. Ceilalţi plecaseră toţi pe front şi după zece zile am plecat şi eu, după ce blocasem şi deblocasem un întreg corp de armată. Ei, ce ziceţi de asta, domnule ?
—Am să aştept pînă ce vine Learoyd, am repetat.
—Aici sînt, zise o umbră dintre umbre. Am auzit şi eu povestea.

—Şi—i adevărată, Jock ?
—Da, tot atît de adevărat pe cît s—a priceput căţeaua asta bătrînă să se aleagă cu o rîie. Ortheris, nu lăsa cîinii să se apropie de ea.